

Číslo jednací 12-2019

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ZAVLEKOV

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

1. Identifikační údaje

Předkladatel ŠVP: Základní škola a mateřská škola Zavlekov

Zavlekov 45
341 42 Kolinec
IČO: 69983925

Ředitel školy: Mgr. Václav Hnojský

Zřizovatel: Obec Zavlekov, Zavlekov 56

Telefonické spojení: ZŠ, ŠD - 376 396 229

MŠ, ŠJ - 376 396 237

E-mail: zszavlekov@seznam.cz

Autor: Zuzana Tomšíková

Platnost dokumentu: od 1.9.2019

Obsah

Úvod	3
2. Charakteristika školní družiny	4
2.1 Materiální podmínky	4
2.2 Personální podmínky	4
2.3 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD	4,5
2.3.1 Ekonomické podmínky	5
2.3.2 Délka vzdělávání	5
2.3.3 Řád školní družiny	6-10
2.4 Psychosomatické podmínky	11
2.5 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
2.6 Podmínky pro vzdělávání žáků nadaných	12
2.7 Podmínky zájmového vzdělávání	12
2.8 Režim dne	12
2.8.1 Odchody a příchody dětí do ŠD	13
2.8.2 Přijímání dětí	13
2.9 Spolupráce s rodiči, školou a jinými subjekty	13
3. Charakteristika ŠVP	14
3.1 Hlavní výchovný záměr	14
3.2 Věkové a individuální zvláštnosti žáků	14
4. Výchovně vzdělávací obsah	15
4.1 Vzdělávací oblasti základního vzdělávání	15
4.2 Průřezová témata základního vzdělávání (podle RVP ZV)	15,16
4.3 Formy a metody práce	16,17
4.4 Kompetence ŠD	17
4.5 Požadavky a rizika v ŠD	18
4.6 Zaměření vzdělávání v ŠD a kompetence	19,20
4.7 Tématické okruhy vzdělávání v ŠD	21
4.7.1 Člověk a jeho svět	21-33
4.7.2 Umění a kultura	34
4.7.3 Člověk a svět práce	34
5. Zájmové zaměření dětí při pobytu ve školní družině	35
6. Celoroční plán školní družiny	36-38

Úvod

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání /školský zákon/, a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina při ZŠ a MŠ Zavlekov je umístěna v přízemí budovy školy. Školní družina z hlediska velikosti zařízení pracuje nejvýše s 30 žáky.

Pod školní družinou pracují i zájmové kroužky.

ŠD využívá i další prostory školy - atrium za školou, školní tělocvičnu, počítačovou učebnu třída II.(3., 4. a 5. ročníku) a školní hřiště.

Prostory ŠD jsou účelně vybavené s možností kreativního uzpůsobení (pracovní koutky). Prostředí je světlé, inspirující a veselé.

2.1 Materiální podmínky

Vybavení místnosti nábytkem je účelné. Stolky a židličky odpovídají věku a velikosti dětí. Místnosti, které děti využívají, dávají svojí velikostí i prostorem široké možnosti k všestranným hrám a činnostem dětí v rozvoji jejich osobnosti.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky je průběžně podle možností doplňováno a obnovováno. Hračky a doplňky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují všechny bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů týkající se čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti apod.

Vychovatelka průběžně pečuje o materiální vybavení, zajišťuje zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné, sportovní a rekreační činnosti.

2.2 Personální podmínky

Provoz ŠD zabezpečuje vychovatelka Zuzana Tomšíková, která je odpovědná vedoucímu školského zařízení tj. řediteli školy.

Vychovatelka je iniciátorkou a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje přímo nebo nepřímo, řídí a hodnotí. Probouzí v dětech zájem o okolí, sociální kontakty a komunikaci. Podněcuje přirozenou zvědavost dětí, chuť objevovat i odvahu se projevit. Tyto žádoucí projevy vychovatelka ocení a pochválí.

2.3 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

1. Vhodná struktura režimu žáků ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání.
2. Stravovací a pitný režim je prováděn z vlastních zdrojů (případně pitný režim ze školní jídelny).
3. Zdravé prostředí užívaných prostorů družiny - podle platných norem (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor).
4. Ochrana žáků před úrazy.
5. Pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti.

6. Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelky poskytovat první pomoc.

Děti jsou pod stálým dohledem vychovatelky. Na začátku školního roku vychovatelka seznamuje děti s bezpečnostními předpisy a ochranou zdraví ve ŠD. Ve ŠD se řídí školním řádem, vnitřním řádem školní družiny (viz kapitola 2.3.1). Pokud žák soustavně narušuje školní řád a činnost školní družiny (vážné porušení kázně, pořádku, ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních, dlouhodobá svévolná absence ve ŠD a další jiné zvláště závažné důvody), může být rozhodnutím ředitele z družiny vyloučen.

2.3.1 Ekonomické podmínky

Ustanovení o platbách zákonných zástupců za pobyt žáka ve školní družině :
Na základě směrnice čj.13-32/2013 je stanoven příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině na **50 Kč měsíčně za jedno dítě** s účinností od 1.9.2013. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do školní družiny.

2.3.2 Délka vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímány děti od 6 let do 11 let. Děti jsou přijímány na základě vyplněných přihlášek, které jsou platné vždy jen na **jeden školní rok**.

2.3.3 Řád školní družiny

Základní škola a mateřská škola Zavlekov	
VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY	
Č.j.:	13-2019
Vypracoval:	Mgr. Václav Hnojský, ředitel školy
Schválil:	Mgr. Václav Hnojský, ředitel školy
Pedagogická rada projednala dne:	27.8.2019
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1.9.2019

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy tuto směrnici. Směrnice je součástí organizačního řádu školy. Určuje pravidla provozu, stanoví režim školní družiny (dále jen ŠD), je závazná pro pedagogické pracovníky a má informativní funkci pro rodiče. Prokazatelné seznámení rodičů s touto směrnicí provedou pedagogičtí pracovníci při třídních schůzkách zákonných zástupců žáků a tato směrnice ŠD je přístupná v ředitelně školy a u vychovatelky.

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména prováděcím předpisem ke školskému zákonu - vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Práva žáků ve školní družině

Žáci mají právo:

- na vzdělání podle školního vzdělávacího programu,
- na rozvoj osobnosti podle míry nadání, rozumových a fyzických schopností,
- na odpovídající vzdělávání a rozvoj, jedná-li se o žáky handicapované, s poruchami učení nebo chování nebo o žáky s nadprůměrným nadáním, a to v rámci možností školní družiny,
- na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání,
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jeho vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje, své připomínky může vznést prostřednictvím zákonných zástupců nebo přímo řediteli školy,
- na informace a poradenskou pomoc v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro ŠD,

- na ochranu před vlivy a informacemi, které by ohrožovaly jejich rozumovou a mravní výchovu a nevhodně ovlivňovaly jejich morálku,
- na ochranu před fyzickým a psychickým násilím a nedbalým zacházením,
- na svobodu ve výběru kamarádů,
- na to, aby byl respektován žákův soukromý život a život jeho rodiny,
- na volný čas a přiměřený odpočinek a oddechovou činnost odpovídající jeho věku,
- na ochranu před návykovými látkami, které ohrožují jeho tělesný a duševní vývoj,
- jestliže se žák cítí z jakéhokoliv důvodu v tísní, má problémy apod., požádat o pomoc či radu vychovatelku, třídního učitele, učitele, výchovného poradce či jinou osobu.

Povinnosti žáků

Žáci mají povinnost:

- rádně docházet do ŠD a rádně se vzdělávat, zodpovědně se připravovat na aktivity
- účastnit se mimoškolních aktivit, na které se přihlásili,
- dodržovat pravidla slušného chování ve vztahu ke všem pracovníkům ŠD i spolužákům, udržovat čistotu a pořádek svého pracovního místa a nejbližšího okolí,
- nepřinášet do ŠD předměty, kterými by mohl ohrozit zdraví své i ostatních (např. zápalky, zapalovače, nože, zbraně a jiné bodné a ostré předměty),
- uklidit své pracovní místo před odchodem ze ŠD,
- plnit pokyny pedagogických pracovníků (popř. dalších zaměstnanců školy) vydané v souladu s právním řádem ČR ,
- vyjadřuje-li své mínění a názory, činit tak vždy slušným způsobem, dodržuje nepsané normy slušného chování a mezilidských vztahů platných v demokratické společnosti,
- nepoškozovat majetek ŠD a spolužáků, šetrně zacházet se svěřenými potřebami, případné škody jsou povinni zaplatit,
- dodržovat vnitřní řád ŠD, předpisy a pokyny vedoucí k ochraně zdraví a bezpečnosti,
- dodržovat zákaz vnášení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v prostorách ŠD a při akcích pořádaných školou. Porušení tohoto zákazu bude klasifikováno jako hrubý přestupek. V této souvislosti využije ředitel školy všech možností daných mu příslušnými zákony včetně možnosti dát podnět k zahájení trestního stíhání osob, které se na narušení tohoto zákazu podílely.

Práva zákonných zástupců žáků

Zákonní zástupci mají právo:

- na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svého dítěte,
- volit a být voleni do školské rady,
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich dětí, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost,
- na informace a poradenskou pomoc v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školního vzdělávacího programu,
- požádat o uvolnění žáka z výuky podle pravidel tohoto řádu.

Povinnosti zákonných zástupců

Zákonní zástupci mají povinnost:

- zajistit, aby žák docházel řádně do ŠD, pokud je přihlášen,
- na vyzvání ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání a chování žáka,
- informovat ŠD o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- dokládat důvody nepřítomnosti žáka v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- oznamovat ŠD údaje nezbytné pro školní matriku (§ 28 odst. 2 a 3 školského zákona) a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost a žáka, a změny v těchto údajích.

Pravidla vzájemných vztahů žáků a zákonných zástupců žáků s pedagogickými pracovníky

Pedagogičtí pracovníci ŠD vydávají žákům a zákonným zástupcům žáků pouze takové pokyny, které bezprostředně souvisí s plněním platného školního vzdělávacího programu pro ŠD, vnitřního řádu ŠD a dalších nezbytných organizačních opatření.

Všichni zaměstnanci ŠD budou žáky chránit před všemi formami špatného zacházení, sexuálním násilím, využíváním. Budou dbát, aby nepřicházeli do styku s materiály a informacemi pro ně nevhodnými. Budou žáky chránit před nezákonnými útoky na jejich pověst. Zjistí-li, že je žák týrán, krutě trestán nebo je s ním jinak špatně zacházeno, spojí se se všemi orgány na pomoc dítěti. Speciální pozornost bude věnována ochraně před návykovými látkami.

Informace, které zákonný zástupce žáka poskytne do školní matriky nebo jiné důležité informace o žákovi (zdravotní způsobilost apod.), jsou důvěrné a všichni pedagogičtí pracovníci jsou povinni se řídit zněním zákona č.110/2019 Sb. O zpracování osobních údajů a příslušný doprovodný zákon.

Vyzve-li ředitel školy nebo jiný pedagogický pracovník zákonného zástupce k osobnímu projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání nebo chování žáka, konzultuje termín schůzky se zákonným zástupcem žáka.

Žák zdraví v budově a na školních akcích pracovníky školy srozumitelným pozdravem „dobrý den“ nebo „na shledanou“. Pracovník školy žákovi na pozdrav odpoví.

Hrubý slovní nebo úmyslný fyzický útok žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považuje za závažné zaviněné porušení povinností stanovených Zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon, § 31, odst. 3).

Všichni pedagogičtí pracovníci se povinně zúčastňují třídních schůzek a konzultačních dnů, na kterých informují zákonné zástupce žáků o výsledcích výchovy a vzdělávání. V případě omluvené nepřítomnosti pedagogického pracovníka zajistí, aby byli zákonní zástupci informováni jiným způsobem.

1. Provoz školní družiny

Provoz školní družiny je ve dnech školního vyučování v době od 12.00 do 15.00 hod. Družina při svém provozu využívá vlastní třídu, II.třidu při práci s didaktickou technikou. Vychovatelka školní družiny může v době stanovené rozvrhem využívat tělocvičnu (místnost pro Tv chvilky), školní hřiště. Podmínkou je dodržování režimových opatření a řádů jednotlivých prostor.

Vnitřní režim ŠD

Návrh časového harmonogramu

12.00 – 13.00 odpočinková činnost (čekání na žáky 2. - 5. ročníku)

13.00 - 14.00 zájmové a rekreační činnosti, pobyt venku, hry, sportovní činnosti, pohybové aktivity, vlastivědné, přírodovědné vycházky apod.

14.00 - 14.20 hygiena, pitný režim

14.20 – 14.50 výchovná činnost, hry, kvízy, soutěže

14.50 - 15.00 úklid hraček, dokončování výchovných činností, úklid oddělení ŠD

2. Docházka žáků do školní družiny

Do družiny předávají žáky vychovatelce školní družiny příslušní vyučující v daných třídách I. stupně. V případě, že se žák účastní činností zájmového kroužku pořádaného školou, předává vychovatelka žáka vedoucímu kroužku a ten po skončení činnosti vrací žáka zpět do školní družiny.

3. Bezpečnost žáků

Za bezpečnost žáků ve školní družině odpovídá vychovatelka školní družiny, která přiměřenou formou provádí školení žáků o bezpečném chování při činnostech v budově školy i mimo ni. O provedeném školení provádí záznam do třídní knihy. Vychovatelka školní družiny je odpovědná za dodržování pravidel silničního provozu při vycházkách školní družiny a je povinna nosit mobilní lékárničku pro poskytnutí první pomoci v případě poranění.

4. Vyzvedávání žáků

V případě, že si zákonný zástupce nevyzvedne žáka v době do 15,00 hod., vychovatelka školní družiny provede následující úkony:

1. Odvede dítě po oznámení zákonnému zástupci do MŠ k dohlídání do 16,00hod.
2. po 16,00 bude informovat učitelka MŠ ředitele školy a popřípadě bude nastalou situaci řešit v součinnosti s Organem sociálně právní ochrany dítěte (OSPOD) nebo Policií ČR.

5. Spolupráce s třídními učitelkami příslušných tříd

Vychovatelka školní družiny se účastní úvodních třídních schůzek, spolupracuje s třídními učiteli a v případě potřeby se speciálním pedagogem.

6. Režimová opatření

- Žáci odcházejí ze školní družiny podle podmínek zapsaných v přihlášce k zájmovému vzdělávání v době od 12.00 do 15,00 hod.. V době mezi 13,00 a 14,00 hod. není odchod žáků většinou možný, vzhledem k organizačním důvodům spočívajícím v zajištění náplně činnosti.

- Pokud má žák odcházet ze ŠD v jiný čas, než je uvedený na přihlášce, odchází na základě uvolnění žáka ze školní družiny, kde je uveden čas a způsob odchodu a přebrání právní odpovědnosti za žáka.
- Žáci neopouštějí školní družinu bez svolení vychovatelky školní družiny.
- ŠD vykonává činnost ve dnech školního vyučování. V době mimořádných prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna v případě provozu školní jídelny (za podmínky, že se na zájmové vzdělávání přihlásí alespoň 8 žáků).
- Pitný režim je zajištěn vlastními nápoji.

7.PEDAGOGICKÁ DOKUMENTACE

Ve školní družině se vede tato pedagogická dokumentace :

- třídní kniha (interní dokument školní družiny)
- docházkový sešit
- přihlášky (interní dokument školní družiny)

8.Ustanovení o platbách zákonných zástupců za pobyt žáka ve školní družině :

Na základě směrnice čj.13-32/2013 je stanoven příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině na 50 Kč měsíčně za jedno dítě s účinností od 1.9.2013. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do školní družiny.

9. Podmínky zacházení s majetkem školní družiny

Žáci vrací zapůjčené hračky v pořádku a uklízí je zpět na vyhrazené místo. Poničení hračky ihned hlásí vychovatelce. Pokud si žák přinese do ŠD vlastní hračky, zodpovídá si za ně sám. Cenné věci (např. mobilní telefon) dá raději do úschovy vychovatelce.

Závěrečná ustanovení

Kontrolou provádění ustanovení této směrnice je pověřena vedoucí vychovatelka školní družiny.

V Zavlekově dne 27.8.2019

Zuzana Tomšíková, vychovatelka ŠD

Mgr. Václav Hnojský
ředitel školy

2.4 Psychosomatické podmínky

Psychohygienu

- zajišťovat dětem pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobit organizaci momentální situaci a zájmu dětí, při vhodném počasí lze aktivity provádět na školním pozemku
- děti jsou zatěžovány přiměřeně věku, mají možnost si kdykoliv odpočinout a relaxovat
- učitelka respektuje individuální potřeby dětí, vhodně na ně reaguje a v rámci možností se je snaží uspokojovat, naslouchá problémům dětí a snaží se je řešit

Psychosociální podmínky

- vytvářet dětem takové prostředí, aby se cítily spokojené, bezpečné, jisté
- každé dítě má stejná práva, možnosti, povinnosti, nikdo není zvýhodňován
- je respektována osobní svoboda a volnost dětí, i když je podřízena stanovenému řádu, chování a norem
- při všech činnostech je počítáno s aktivní spoluúčastí dítěte, snažíme se o nenásilnou komunikaci, která je dětem příjemná, navozuje vzájemný pocit důvěry a spolupráce
- podporujeme důvěru dítěte v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení
- rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu ve vztahu k ostatním

2.5 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že budova školy není bezbariérová, nelze zajistit prostředí pro děti s poruchami hybnosti (výjimka OHS). Pro ostatní děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami je možno zajistit tyto podmínky:

Personální oblast

- spolupráce s PPP
- proškolení vychovatelky v dané oblasti
- dostatečné personální zajištění jednotlivé aktivity (lze využít i dobrovolníky)

Technická oblast

- eliminování situací, ve kterých by mohlo dojít ke zranění integrovaného žáka

Materiální oblast

- jsou totožné jako pro ostatní děti
- v případě doporučení PPP zajištění speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek

Organizační oblast

- vymezení forem integrace
- spolupráce s rodiči či jinými zákonnými zástupci
- využívání poradenské pomoci pracovníků PPP
- spolupráce s organizacemi, které se prací s postiženými lidmi zabývají

Vzdělávací oblast

- výuka probíhá dle individuálních potřeb žáků a plánu vzdělávání

2.6 Podmínky pro vzdělávání žáků nadaných

- aktivity na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů, sociální a emocionální inteligence
- možnost zařazení žáka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odborná připravenost pedagogických pracovníků

2.7 Podmínky zájmového vzdělávání

- k zájmovému vzdělávání ve ŠD jsou přijímáni žáci 1.-5. ročníku, které nemají žádné kázeňské problémy související s porušováním školního řádu a řádu ŠD
- dítě je přijímáno na základě vyplnění přihlášky k zájmovému vzdělávání
- zájmové kroužky ŠD jsou zdarma
- každé dítě je přihlášeno vždy na jeden školní rok
- doklad o ukončení školního roku se ve školní družině nevydává
- dítě, které vážně poruší školní řád či řád družiny, může být předčasně z kroužku vyloučeno (o vyloučení rozhoduje ředitel školy, který je o této situaci obeznámen vychovatelkou ŠD)

2.8 Režim dne

Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých dětí.

12:00 - 13:00	- přivítání se s dětmi, odpočinkové činnosti, zájmové hry, pohybové chvílky, příprava pomůcek na další činnosti, dokončování započatých prací, hygiena
13:00 - 14:30	- řízená činnost (zájmové činnosti, příprava na vyučování, psaní domácích úkolů, didaktické hry, četba, pobyt venku, pohybové chvílky), hygiena při práci
14:30 - 15:00	- dokončování řízené činnosti, úklid ŠD, individuální hry dětí

2.8.1 Odchody a příchody dětí do ŠD

Po skončení poslední vyučovací hodiny odvádí třídní učitel/ka děti do ŠJ a děti přihlášené do ŠD odcházejí po obědě do ŠD. Vychovatelka propouští děti domů podle údajů na „Přihlášce“ nebo individuálně, podle potřeby rodičů. Pokud má dítě změnu v odchodu, rodiče napíší řádný doklad o tom, jakým způsobem dítě opouští ŠD s podpisem a datem. Rodiče si mohou děti vyzvedávat i samostatně. Stanoveným režimem dne je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na naplánované akce v ŠD a ZŠ.

Poměr řízených a spontánních činností je vyrovnaný.

Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě, pracují svým tempem. Vytváříme takové podmínky, kde mohou děti spolupracovat ve skupině, samostatně, nebo s celým kolektivem. Děti mají možnost účastnit se společenských akcí dle vlastního přání.

Při pěkném počasí pobývají děti venku a organizujeme i vycházky do přírody. Na vycházkách dáváme dětem volnost s ohledem na bezpečnost práce.

Učitelka dbá na soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidnějšího koutku a neúčastnit se společenských činností, stejně tak mají možnost soukromí při osobní hygieně apod. Je dodržován adaptační individuálně přizpůsobený režim.

Učitelka respektuje potřeby dětí, reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování. Jedná nenásilně, přirozeně, citlivě, navozuje situace pohody a klidu, relaxace apod. Děti nejsou zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem.

2.8.2 Přijímání dětí

Do školní družiny jsou přijímány děti od 6 let do 11 let. Děti jsou přijímány na základě vyplněných přihlášek, které jsou platné vždy jen jeden školní rok.

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Záměrem je posílení pocitu jistoty, bezpečí a bezproblémového nástupu do 1. třídy i do školní družiny na začátku školního roku.

2.9 Spolupráce s rodiči, školou a jinými subjekty

Snahou je, aby vztah s rodiči byl založen na partnerských vztazích, kde mezi rodiči a učitelkou panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat.

Odpovědnost, práva a povinnosti jsou zakotveny ve vnitřním řádu ŠD. Máme na zřeteli, že informovanost rodičů, jejich ovlivňování a vzájemné poznávání jsou důležitým předpokladem vzájemné komunikace a spolupráce a že vztahy ŠD s rodiči dětí ovlivňují výsledek pedagogické práce.

V úzké spolupráci s rodiči a školou uskutečňujeme různé aktivity, které napomáhají k dobrému chodu ŠD:

- neformální rozhovory při příležitostních setkáních
- slavnosti - vánoční svátky, Svátek matek, Den dětí, masopustní rej
- dny otevření dveří
- kroužky při školním družině

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Hlavní výchovný záměr

Hlavní výchovný záměr je orientován směrem k dítěti a směřuje k tomu, aby děti získaly dobré základy do života a pro další vzdělávání a aby byly schopny s uspokojením zvládat další životní a vzdělávací etapy. Vychází z osobnostně orientované výchovy. ŠVP ŠD úzce navazuje na ŠVP ZŠ.

- každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti a jejich aktivitám vytváříme potřebné podmínky - možnost svobodné volby
- dáváme dětem možnost spoluúčasti na tvorbě programu, respektujeme právo dítěte na neúčasti nabízené činnosti - právo být pouze pozorovatelem
- respektujeme pedagogické zásady, povzbuzujeme děti nesmělé, posilujeme sebevědomí a pozitivně hodnotíme každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporujeme u dětí iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii
- vycházíme ze znalostí dětí jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace - každé dítě má právo být jiné, má potřebu rozvíjet se a učit se svým tempem

3.2 Věkové a individuální zvláštnosti žáků

Vychovatelka při práci ve ŠD:

- respektuje věkové a individuální zvláštnosti žáků - s ohledem na věk (6-11), schopnosti, dovednosti a osobnost dítěte
- zohledňuje psychickou a fyzickou zdatnost dětí
- dělí činnosti z hlediska náročnosti a charakteru podle ročníků na činnosti pro 1. a 2. třídu a činnosti pro 3., 4. a 5. třídu
- věnuje žákům se speciálními poruchami zvláštní péči

1., 2. třída environmentální výchova, rozvoj řeči, relaxační techniky, hudebně-pohybové činnosti

3.,4., 5. třída environmentální výchova, prosociální dovednosti, logopedická péče, rozvoj jemné motoriky, hudebně-pohybové činnosti, sportovní činnosti, výtvarná výchova, relaxační techniky

Cílem je vytvářet dětem vhodné sociální klima, které se zakládá na vzájemné důvěře a úctě.

4. Výchovně vzdělávací obsah

Zájmové vzdělání, které provádí školní družina, probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získávanou vlastní zkušeností. Vše má být založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Obsah vzdělávání navazuje na ŠVP pro základní vzdělávání a vychází z něj.

4.1 Vzdělávací oblasti základního vzdělávání jsou:

- Člověk a jeho svět
- Jazyk a jazyková komunikace
- Matematika a její aplikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

4.2 Průřezová témata základního vzdělávání (podle RVP ZV):

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Průřezová témata:

- respektují okruhy aktuálních problémů současného světa
- jsou významnou a nedílnou součástí ŠVP ZV
- jsou formativním prvkem ZV
- vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků
- vytváření příležitosti pro vzájemnou spolupráci
- rozvíjejí osobnost žáka především v oblasti postojů

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- učí žáky komunikovat a žít ve skupině
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- vede k schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- uplatňovat a respektovat práva druhých
- chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot:

- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- vede k otevřenému, aktivnímu a zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonům
- učí vnímat odlišnost spolužáků jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktů
- učí vnímat sebe sama jako občana
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost k člověku a prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

4.3 Formy a metody práce

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost - zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených žáků dle týdenní skladby zaměstnání, měla by zahrnovat i funkční režimové momenty bez zbytečných prodlev, patří sem i činnost zájmových kroužků.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tématická rekreační činnost - zahrnuje všechny mimořádné akce - návštěvy představení, besedy, exkurze, sportovní akce (např. oslava Dne dětí), besídky (např. vánoční), ale také účast na kulturních akcích ve spolupráci s obcí (Vítání občánků, zpívání u pomníku - k oslavě Osvobození,..), výlety, slavnosti, masopustní rej aj.

Osvětová činnost - poskytování informací v oblasti sociálně-patologických jevů.

Individuální práce - vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s jedinci, konzultace a řešení tématických úkolů apod.

Nabídka spontánních aktivit - je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Tato činnost je provozována zejména v odpolední klidové činnosti či pobytu venku. Role vychovatelky spočívá v zajištění bezpečnosti, ale také v navození, podněcování, motivování některých aktivit dětí. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Odpočinkové činnosti - chápeme nejen ve smyslu klidových činností, ale i jako aktivní odpočinek, který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování.

Příprava na vyučování - není jen vypracování domácích cvičení, ale i didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

4.4 Kompetence ŠD

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- d) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- e) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- f) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- g) získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

4.5 Požadavky a rizika v ŠD

Požadavky pro volný čas

- **požadavek pedagogického ovlivňování volného času** - vychovatelka navozuje a motivuje činnosti
- **požadavek dobrovolnosti** - všechny činnosti by měly být přiměřené věku dětí a momentálnímu stavu, děti by je měly vykonávat dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace

- **požadavek zajímavosti a zájmovosti** - činnosti by měly být atraktivní, využívat jiné postupy než ve škole, měly by být pestré
- **požadavek aktivity** - činnosti volit tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti, aby se podílely na tvorbě týdenních plánů, na přípravě činnosti, realizaci i hodnocení
- **požadavek citlivosti a citovosti** - všechny činnosti by měly přinášet dětem kladné emoce- pochvaly, ale také radost z objevování či překonání překážek
- **požadavek seberealizace** - dítě nachází a objevuje sebe sama

Rizika ohrožující kvalitu výchovného působení v ŠD:

- 1) nedostatek časové dotace na jednotlivé činnosti způsobeny nevhodným režimem ŠD
- 2) nerespektování specifika práce školní družiny - hraní si na školu, přejímání jejích postupů, popřípadě námětů činností, opakování aktivit mateřské školy, nedostatek herních prvků, předávání hotových poznatků
- 3) omezování spontánních činností, přeorganizovanost, nadbytečná časová dotace režimovým momentům, spěch, nervozita, nedokončování činností nebo dokončení bez závěrečného zhodnocení aktivity
- 4) stereotypnost činností, malá námětová pestrost, časté opakování činností
- 5) nevhodné prostory a nevhodné zařízení - školní družina pracuje ve školní třídě s frontálním uspořádáním lavic, nábytek nepřiměřený velikostí dětí, nedostatečné vybavení pomůckami
- 6) nedostatečné respektování rozdílů v tělesných a smyslových dispozicích dětí při jednotlivých činnostech, omezování samostatnosti dětí
- 7) málo příležitosti k participaci na plánování vlastní činnosti i hodnocení výsledků
- 8) nedostatečná motivace, která je nahrazována pokynem k činnosti
- 9) málo vlídné sociální prostředí, málo podnětů k vytváření a vyjádření kladných citů, nevšímavost k nevhodné komunikaci
- 10) rezignace vychovatelek na výchovné působení a spokojení se se sociální funkcí družiny

Při strukturování vzdělávacího programu jsem také vycházela ze čtyř základních typů učení jak je užívá UNESCO:

Učit se znát - získávat vědomosti, učit se objevovat nové věci, získávat poznatky, analyzovat je, dávat je do souvislosti, řešit problémy.

Učit se jak na to - získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat.

Učit se žít společně - rozvíjet porozumění s jinými lidmi, poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti, osvojit si pravidla společenského chování, rozvíjet empatii, společně řešit problémy, pracovat jako člen týmu.

Učit se být - rozvíjet vnitřní kvality jedince, budovat jeho hodnotový systém, pěstovat zdravý životní styl.

4.6 Zaměření vzdělávání v ŠD a kompetence

Školní družina se nejvíce inspirovala kapitolou **Člověk a jeho svět**, která je stanovena pouze pro 1. stupeň ZŠ. Jeho cíle dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání jsou formulovány následovně:

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět:

- rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání
- žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obsah světa
- poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a složitějšími ději
- učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich

Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí:

- vnímat základní vztahy ve společnosti
- porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí:

- vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy
- reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Děti získávají kompetence (viz tabulky tématických okruhů v kapitole 5.3):

- 1) **Kompetence k učení:** učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
- 2) **Kompetence k řešení problémů:** všímá si dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení užívá logických, matematických i empirických postupů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, započaté činnosti dokončuje.
- 3) **Komunikativní kompetence:** ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivována.
- 4) **Sociální a interpersonální kompetence:** samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídít - přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- 5) **Činnostní a občanské kompetence:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí.
- 6) **Kompetence k trávení volného času:** orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí

své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, umí říci nevhodným nabídkám na využití volného času.

4.7 Tématické okruhy vzdělávání v ŠD

4.7.1 Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Tématický okruh zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, ale také organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci. Zahrnují se sem tématické vycházky do okolí školy, pro prváky bude důležitá cesta do školy a ze školy, poznání různých služeb v obci.

Následné využití poznatků jako motivace k dalším činnostem-tématická hra, malování toho, co jsme si zapamatovali. Nelze opomenout regionální pohádky a pověsti a následná dramaturgie. Včleníme sem také dopravní výchovu-hry na hřišti (řízené i spontánní), didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních značek i prostředků

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
U nás doma září květen	Vyprávíme si o životě naší rodiny.	3,4,5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas.	4,6
	Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách - kresba, malba, koláž.	3,6
Náš dům duben	Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, a jejich zařízení.	2,3,4
	Stavíme náš dům ze stavebnicových dílců.	2,3,5
	Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnosti bydlet.	2,4,5
	Vyprávíme, co se odehrálo (co by se mohlo stát) v našem domě - příběhy rovněž kreslíme nebo zapisujeme.	2,3,4
	Zařizujeme si náš pokoj - nábytek a další vybavení. Vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty a celek dokreslujeme.	2,3,4,6
ŠKOLA		
Naše škola není bludiště září	Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme.	1,2,6
	Povídáme si s ředitelem školy na téma - Jak se řídí škola.	1,3,5
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje.	1,3
	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili - píšeme reportáže o naší škole a ilustrujeme ji.	1,6
	Zdobíme školní družinu, vymýšlíme a kreslíme logo družiny.	1,6
	Hledáme ve škole nebo v jejím blízkém okolí "ukrytý poklad" (orientační soutěž).	3,5,6
Škola-stánek vzdělání	Čteme na pokračování, ptáme se, dáváme si hádanky, domýšlíme konce kapitol, vedeme fiktivní rozhovory s hrdiny.	2,3
září	Tvoříme papírový (krabicový) model školy a jejího okolí.	2,6
	Představujeme si, co bychom viděli skrytou kamerou ve třídě (při vyučování i o přestávkách) - pracujeme ve skupinách nebo ve dvojicích, které dostanou čas na přípravu. Potom své scénky předvedou ostatním.	3,5,6
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy.	1,2,4

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
září, říjen	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí - procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují...).	1,2,6
	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů.	1,5,6
	Vyrábíme si dopravní značky.	2,5
	Hrajeme si na policisty, chodce, cyklisty.	2,3,5
	Orientujeme se v mapě, hledáme v internetové mapě (najdeme náš dům, školu, cestu do školy, spojení autobusem...).	2,4
Čím jezdíme a čím můžeme jezdit září, červen	Hledáme dopravní spojení pomocí internetových stránek, telefonických informací atd.	1,2,3
	Vycházka na autobusové nádraží.	1,2,3
	Výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky.	1,3
	Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem v roli dítěte, dospělého revizora.	1,2,5
Chodec, cyklista září, červen	Vyrábíme "dopravní pexesa" s tématem pozemní, vodní, letecké dopravy.	2,3,4
	Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole - beseda s názornými ukázkami.	1,6
	Soutěžíme ve znalostech z dopravní výchova.	1,2,6
NAŠE OBEC		
Obec, v níž žijeme říjen	Na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce (budovy, stromy, dominanty).	1,2,5,6
	Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště, škola...).	1,3,4
	Společně výtvarně zobrazujeme naši obec - někdo maluje domy, jiný stromy,... Vše potom vystříháme a sestavíme kolektivní výtvarné dílo.	1,2,5
	Kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku.	2,5,6
	Putujeme na určené místo podle vlastnoručně vyrobené mapky.	2
	Stavíme naši obec z kostek.	2,4,5
	Hrajeme si na průvodce našim městem, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou k obecnímu úřadu, poště, do restaurací a obchodů.	1,2,3,4,5
Návštěvníci říjen	Seznamujeme se s prací obecního úřadu -exkurze, beseda se zaměstnanci.	1,2,3
	Besedujeme se zastupitelem obce, o znaku obce, činnosti zastupitelů.	1,3,4
	Povídáme si o institucích v naší obci, namalujeme, co jsme viděli a zažili.	1,3,4,5,6
	Hrajeme si na návštěvníky naší obce, kteří se ptají, kde u nás najdou různé zajímavosti.	1,2,3
Jak žijeme září, říjen	Na vycházkách si povídáme o tom, kde v naší obci pracují a co dělají hasiči, zemědělci, prodavači, řidiči, zedníci, popeláři atd.	1,2,6
	Kreslíme, čím bychom chtěli být.	1,3
Naši pomocníci květen, červen	Besedujeme na téma - Ten dělá to a ten zas tohle, zajímáme se o služby v obci (restaurace, ...).	2,4
	Nakupujeme a prodáváme - hra na prodavače a kupující.	2,3,4
Ztráty a nálezy	Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili - přehráváme si scénky.	1,2,3
	Zamýšlíme se, co bychom udělali, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil.	2,3,5

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
červen	Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili - na vycházce hledáme orientační body a jdeme podle nich.	5,6
	Hrajeme si na Ztráty a nálezy (našli/ztratili jsme doklady, klíče atd.).	1,3,5
Ochránci pořádku červen	Besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže apod.), ptáme se jak takovému trestnému jednání předcházet.	1,4
	Navrhujeme propagační plakát s tématem NE alkoholu a drogám.	1,4,5
Na poště červen	Posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele.	1,2
	Píšeme pohledy s adresou.	2,4
	Navrhujeme známky s místními motivy.	2,4,5
Cesta do knihovny, cesta za dobrodružstvím - květen	Jdeme navštívit malou školní knihovnu.	3,5,6
	Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, diskutujeme o hrdínech v knihách, připravujeme čtenářskou anketu.	1,3,5,6
	Čteme pověsti a příběhy z našeho regionu.	1,6
	Tvoříme postavičky z pohádek.	1,2,6
	Tvoříme záložky do knih.	1,6
	Vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi - vyrábíme knihu.	1,3,5
	Hrajeme loutkové divadlo pro kamarády.	1,3,4
Jsme básníky, zpěváky, novináři. květen	Soutěžíme ve znalostech ve zpěvu, hledáme básničky, písničky o našem kraji.	1,3,5
	Skládáme básničku nebo písničku o naší obci.	1,3,6
	Připravujeme soutěž ve znalostech o naší obci (historie, současnost, plánujeme výlet na historické místo).	1,2,3
ZA HUMNY		
Výlet do blízkého i vzdáleného světa září, květen	Kreslíme plánec nejbližšího okolí, společně hledáme známá místa a označujeme je symboly, které je budou dobře charakterizovat.	2,3,5
	Stavíme krajinu z písku, kamínků, větviček apod. (hrad, hory, obec).	2,3,5
Cestou necestou září, říjen	Seznamujeme se s mapovými značkami, učíme se je poznávat.	1,2,3
	Podle informací z internetu připravujeme trasu dalšího výletu.	1,2,6
	Učíme se určovat světové strany, používáme k tomu různé způsoby.	2,6
Jsem Čech, vím, kde žiji říjen, červen	Cestujeme prstem po mapě, navštěvujeme známá místa, kde někteří z nás už byli, a vyprávíme o jejich zvláštích.	1,3,6
	Odpovídáme v anketě (kde a kdy bych chtěl žít a proč, a kam bych se chtěl podívat).	1,5,
Cestovní abeceda	Soutěžíme, kdo zná více slov od určených písmen, zajímáme se o vlajky států, které si zapíšeme podle abecedy a kreslíme je.	1,2
TRADICE NAŠÍ OBCE		
Jak bylo dříve-naše historie únor	Čteme pověsti našeho regionu, besedujeme o historii obce.	1,3
	Ilustrujeme přečtené pověsti.	1,6
	Dramatizujeme jednoduché pověsti.	1,6

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
	Plánujeme výlet na historické místo.	3,5,6
	Kreslíme znak obce, povídáme si o jeho historii.	1,5,6
Masopust únor	Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky, hledáme na internetu.	1,3,4
	Vyrábíme si masopustní masky.	1,2,6
Vítáme jaro březen	Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara.	1,3,6
	Vyrábíme tradiční předměty z proutí, látek papíru...	1,2,6
Slet čarodějníc duben	Připravujeme soutěž čarodějnice roku.	4,5
	Připravujeme táborák s opékáním vuřtů.	1,3,4,5
Tradiční místní slavnosti	Vyprávíme si o našich místních slavnostech a zvycích.	3,4,5,6
září, prosinec, květen	Zapojujeme se podle našich možností do místních slavností.	3,4,5,6

2. Lidé kolem nás

V tomto tématickém okruhu si žáci osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty. Poznávají, jak se lidé sdružují, seznamují se základními právy a povinnostmi, je to výchova budoucího občana demokratického státu.

Základem aktivit v tomto okruhu je každodenní výchovná práce vychovatelek-osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, seznamování, podávání ruky, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, umění sdělit poznatek, ale také schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování atd.). Vytváření kladného vztahu ke spolužákum, pozitivního klimatu v oddělení založeného na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce.

Každodenní přivítání se s dětmi při příchodu do družiny a rozloučení při odchodu, urovnání drobných každodenních konfliktů mezi dětmi, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně apod.

S naplňováním tohoto okruhu můžeme využít např. i hodnocení a to tak, že na hodnocených činnostech budeme nacházet jen klady-každé dítě, by mělo např. na výkrese spolužáka najít, co je na něm pěkného. Do tohoto celku zařadíme také prvky mediální výchovy-což může být např. předem opatrně vybrané povídání o tom, co děti shlédly doma v televizi, slyšely v rozhlase.

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
RODINA		
Vizitka naší rodiny září	Besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů - a co oni od nás.	3,4
	Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme.	3,4
Do rodiny patří také dědeček a babička září, říjen	Povídáme si o našich prarodičích.	3,4
	Zjišťujeme, kdy mají naši prarodiče narozeniny a svátek, připravujeme jim přáníčka.	3,4,6
	Představujeme povolání našich prarodičů, hrajeme si na zaměstnání.	3,4
Sestřenice, bratrance, tety, strýci září, říjen	Povídáme si o naší širší rodině.	3,4
	Vzpomínáme na setkání našich příbuzných.	3,4,6
	Jak se nazývají příbuzní naší rodiny.	3,4,6
	Pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny.	2,3,4
Den matek květen	Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají.	1,3,4
	Vyrábíme dárky pro radost maminkám.	3,4,6
Co vyprávěly peníze březen	Společně tvoříme příběh o pouti stokoruny, ptáme se, odkud vyšla, kam se dostala, co zažila, jak byla využita.	1,3
	Besedujeme o tom, co je plýtvání (jídlem, penězi, energií), ptáme se, jak můžeme šetřit (jídlo, peníze, energii.).	4,5
	Na vycházce si všimáme cen výrobků (co bychom si mohli koupit za 10, 20 nebo 50 korun, srovnáváme ceny potravin a dalšího zboží).	2,4,5
	Vyrábíme si své peníze (s motivy květin, zvířat apod.)	2,6
	Hrajeme si na prodávajícího a kupujícího.	1,3,6

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
KAMARÁDI		
Mí kamarádi leden	Sestavujeme pravidla družiny - pravidla soužití, žebříčky hodnot.	2,4,5
	Besedujeme o našem teritoriu: místo po mé pravici....	2,3,4
	Hrajeme scénky na téma: Čím si kamarádi dělají radost.	3,6
	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda.	1,3,4
	Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny.	3,6
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák.	1,3,4
Tichá pošta leden	Vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme.	2,4
	Každý napíše, co se mu na kamarádech líbí (papír přehneme formou harmoniky a podáme dál), nakonec vše přečteme.	3,4
	Učíme se na výkonech a chválení každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme (na každém něco oceníme, něčím je zajímavý).	1,2,3,4,5,6
Učíme se toleranci a pořádku leden	Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit.	2,3,4,5
	Kriticky hodnotíme naši družinu a společně se domluvíme, čím můžeme vylepšit její vzhled.	2,6
	Hrajeme si na „malého pomocníka“ - hledáme, kde mohou žáci našeho věku pomáhat, besedujeme o tom, proč máme - nemáme kladný vztah k dospělým, ke společenským hodnotám apod.	2,4,6
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci.	2,5,6
Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly únor	Uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně).	3,5
	Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí.	4,5
	Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás navigují, kudy máme jít).	3,4,5
	Zkoušíme malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé.	4,6
	Cvičíme hmat (poslepu rozeznáváme předměty).	2,3,4
	Orientujeme se v prostoru - zkoušíme na hřišti dojít poslepu k cíli.	2,4,5
Všude žijí lidé únor	Čteme pohádku z různých světadílů. Ilustrujeme příběhy z dalekých krajů.	3,6
	Sbíráme obrázky o zemích, ze kterých pocházely pohádky, snažíme se pochopit, v čem se národy liší, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my.	1,3
SVÁTKY A OSLAVY		
Každý den má někdo svátek a narozeniny leden	Seznamuje se s jmény v kalendáři a zapíšeme si děti, kteří jsou v ŠD, abychom jim mohli blahopřát.	1,4,5
	Přemýšlíme o nejlepší gratulaci, ukazujeme si přání, blahopřejeme, dáváme „hobla“.	1,4,6
Čas adventní listopad, prosinec	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby.	2,3
	Vyrábíme adventní věnce, vyprávíme rodinné vánoční příběhy.	3,4,5
	Vyrábíme Mikuláše, čerty a anděly.	3,4
	Připravujeme se na Mikulášskou besídku.	3,6

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Kouzelný čas Vánoce prosinec	Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině.	1,3
	Na vycházkách pozorujeme výzdobu obce, ulic, obchodů.	3,4
	Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin.	1,2,6
	Družinu vyzdobíme vánočními motivy.	6
	Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům.	4,6
Velikonoce březen, duben	Čteme o národních a místních zvycích spojených s jarem.	1,3
	Malujeme a zdobíme kraslice.	1,6
	Zdobíme družinu symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme).	5,6
	Učíme se koledy a zazpíváme je při pomlázce.	3,6
Den učitelů a ostatních pedagogů březen	Pátráme, kdo byl J.A. Komenský (četba zajímavostí o jeho životě).	1,2,3,
	Vyrábíme drobné dárky pro učitele, vychovatelky a ostatní pracovníky.	1,6
Náš den „D“ červen	Povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme jak ho oslavíme.	1,2,3
	Soutěžíme a závodíme.	3,4,5,6
JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT		
Člověk mezi lidmi červen	Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit - dárkem, pochvalou, chování úsměvem, uvědomujeme si, že se máme chovat slušně a laskavě.	1,2,3,4,5,6
	Uvažujeme, které dárky jsou vhodné - nevhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým (učíme se předávat kytičky, dárky..).	2,5
	Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců - chlapci od dívek, jaké děti od dospělých a dospělí od dětí.	1,3
	Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme chování ve školní jídelně.	2,3,4
Známe kouzelná slovíčka září	Besedujeme o „kouzelných slovech“ (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu, vymyslíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli.	1,2,3
	Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za získané informace...	3,4
Návštěva koncertu, divadla, výstavy prosinec, květen	Učíme se společenskému chování - jak se chovat při návštěvě divadla, koncertu, výstavy.	1
	Vymyslíme vhodný oděv na kulturní představení, prohlížíme módní časopisy.	1,4,6
	Malujeme hudební nástroje.	1,6
	Hrajeme scénky s náměty: Přicházíme do divadla, Opozdili jsme se, kdy tleskat, jak se chovat o přestávce.	1,2,
	Povídáme si, proč chodíme na výstavy, ukazujeme si známé obrazy světových i našich malířů.	1,6
	Připravujeme výstavu našich prací.	2,4,6
Cestou necestou březen, duben	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nezádně.	1,2,3,4,5
	Hrajeme scénky na téma: Jak se máme-nemáme chovat při cestě autobusem, vlakem...	1,2,3,4,5
	Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, v dopravních prostředcích.	1,2,3,4,5,6
Mluvíme správně?	Cvičíme si jazyk (jazykolamy...).	1,3,5
	Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života.	3,5,6

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
	Dramatizujeme jednoduché pohádky a pak je předvádíme ostatním.	1,2,6
Řekni to beze slov březen	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty.	2,3,4,5
	Pantomimicky předvádíme sport, řemesla, ...	2,3,5,6
	Pantomimicky předvádíme děje ze známých pohádek.	2,3,5,6
V naší jídelně leden	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu.	2,5
	Dodržování zásad správného chování procvičujeme při scénkách.	1,3
Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích (základy mediální výchovy) leden	Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí.	3,6
	Vybíráme známé filmy a snažíme se domyslet, jak jinak by mohl děj pokračovat, uvažujeme o různých variantách.	3,4
	Výtvarně ztvárňujeme pořad určený dětem, napíšeme jeho krátký scénář.	2,3,6

3. Lidé a čas

Těžištěm tohoto okruhu je především budování správného režimu dne a jeho dodržování. Sestavovat a naplňovat režim družiny účelně, učit, že režimové momenty mají probíhat v pohodové atmosféře a bez zbytečných prodlev. Učit děti úctě k času druhých, využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování a především na vyplňování volného času-vytvářením základů pro využívání smysluplné volnočasové aktivity.

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
NÁŠ DENNÍ REŽIM		
Co vše stihneme během dne září	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.	1,2,3,6
	Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně. Nad kresbami besedujeme.	1,5,6
	Představujeme si, co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas - jak by jezdily vlaky, jak by vysílala TV, jak se učilo ve škole bez rozvrhu hodin, vymýšlíme modelové situace.	1,2,3,5
	Hrajeme hru: Odhad času.	2,4,6
	Plánujeme náš odpočinek po příchodu ze školy.	1,6
Kdy se nejlépe připravíme do školy září	Využíváme hry, při nichž cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení.	1,3
	Využíváme počítač pro získávání mnoha informací.	1,5,
	Vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději, besedujeme na důvod této obliby.	1,3
Měření času leden	Ukazujeme si měřidla času.Vyhledáváme na internetu.	1,3,5
	Kreslíme, malujeme různá měřidla času.	1,5,
Přesnost je zdvořilostí králů leden	Vyprávíme si, co znamená přijít včas - pozdě.	1,3
	Vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády.	1,2,3,4,5,6

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
	Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese různá zranění.	5,6
Co jsme dělali v našem volném čase	Ohlížíme se za prázdninami, povídáme si o místech, která jsme navštívili.	1,2,6
únor	Vyprávíme si, co jsme dělali o víkendu, o volném čase - kde jsme byli, co jsme prožili.	1,2,6
JAK SE MĚNÍ LIDÉ		
Když jsme byli malí	Prohlížíme si fotografie známých i neznámých lidí, hledáme rozdíly typické pro jednotlivá věková období.	1,3,4
	Chronologicky řadíme obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života.	1,2,
březen	Besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se.	1,2,3
Lidé a minulost	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy.	1,2,3,4,6
březen	Vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme přečtené pohádky, hrajeme scénky z pohádek.	1,2,3,4,6

4. Rozmanitost přírody

Žáci se mají seznámit s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé i neživé. Zde budeme plánovat tématické vycházky i pobyty v přírodě, pozorování změn a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků, didaktické hry s přírodními motivy, péči o pokojové rostliny. Využijeme zkušenosti z ekologické výchovy.

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
PŘÍRODA OKOLO NÁS – ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ		
Jak se mění strom	Na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si k pozorování např. různé stromy a hledáme významné údaje o jejich růstu, pěstování.....	3,5,6
	Kreslíme strom v jednotlivých ročních obdobích.	2,6
září, prosinec, březen, červen	Porovnáváme, jak se příroda v jednotlivých ročních obdobích mění.	1,6
	Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže.	1,2,3
Stavíme z přírodnin	Při vycházkách do lesa upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich výstavku.	3,5,6
září, říjen	Stavíme objekty ze shromážděných přírodnin, povídáme si, kdo v nich žije, co se tam děje. Hrajeme jejich příběhy.	1,2,5,6
	Obtiskujeme listy-využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti.	1,2,6
S hlavou v oblacích	Při vycházkách pozorujeme život na stromech.	1,2,3
	Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu, besedujeme nad obrázky ptáky, využíváme naučnou literaturu, internet.	1,2,3,4,6
	Kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty.	1,2,6
	Krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná - škodí.	3,5,6
říjen, květen	Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťujeme, kdy a kam odlétají.	1,2,3
Naše květiny	Pečujeme o květiny - povídáme si o různých odrůdách květin a o jejich podmínkách k životu.	3,5,6
březen, duben	Pěstujeme, přesazujeme, zaléváme květiny.	1,2,6

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
	Z květin si vytváříme hezké životní prostředí.	1,2,6
Jak se budí semínko	Pozorujeme klíčení semen.	2,6
Záhady pod kameny březen, duben	Z časopisů vytvoříme pexesa s obrázky živočichů, rostlin, brouků.	1,2,4
	Hrajeme pexesa s náměty živočichů a rostlin.	1,2,4
	Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem.	4,5
	Sbíráme kameny, obláčky a malujeme na ně.	1,2,6
Za dobrodružstvím přírody květen	Napodobujeme hlasy zvířat (některé hlasy žáci napodobují a jiní hádají pak si role vymění).	2,3,4
	Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin.	2,4,6
Práva zvířat květen	Besedujeme o právech každého živočicha na život. Vyprávíme si o útulcích pro zvířata atd.	2,3,5
	Zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy.	1,3,5,6
	V dubnu - Měsíci ptactva, přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat, hledáme informace o právě přilétajících druzích.	1,2,5,6
	Při vycházkách do lesa nasloucháme zvukům přírody, určujeme původce zvuků, tříbíme své smysly, pátráme po lesních produktech, které nás živí.	1,6
Můj miláček, naši kamarádi-zvířátka květen	Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují.	1,6
	Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.	2,4,6
	Získáváme informace z knih o zvířatech v ZOO.	1,3,6
	Na vycházkách do polí a lesů, k rybníku poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí.	1,3,4
	Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm.	1,6
ROČNÍ OBDOBÍ		
Příroda a my (náměty období)	Besedujeme o ročních obdobích - sledujeme změny v přírodě, život zvířat.	1,2,
	Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny.	1,3
	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je.	1,3
Jaro březen, duben	Na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě.	1,3
	Kreslíme a malujeme první jarní květiny.	1,6
	Kreslíme mláďata domácích zvířat.	1,6
	Poznáváme léčivé byliny.	1,5
Podzim září, říjen	Soutěžíme v poznávání ovoce, zeleniny.	1,3
	Vyrábíme draky.	2
	Všímáme si, jak usíná příroda.	4,5
Zima leden, únor	Pomáháme zvířátkům přežít zimu.	3,6
	Vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme dárečky na vánoční strom pro zvířátka.	1,6
	Zdobíme vánoční strom (jablka, mrkev, žaludy...).	1,4,5
Týden, měsíc, rok leden	Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období).	1,2,3
	Dramatizujeme pohádku O dvanácti měsíčkách - připravíme masky pro jednotlivé měsíce.	1,2,3,4

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
POČASÍ		
listopad	Vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu.	1,2,3
	Tvoříme meteorologický kalendář, každý den zaznamenáváme počasí.	1,3,4,6
	Čteme předpovědi počasí z periodik.	1,3
	Sledujeme předpověď počasí v TV a pak porovnáváme jak bylo u nás.	1,3,5
VODA		
červen	Besedujeme o vodě, jejích skupenství a významu vody.	1,2,
	Podle své fantazie a na základě poznatků kreslíme koloběh vody v přírodě.	1,3,6
	Provádíme jednoduché pokusy - odpařování vody,....	1,2,
CHRÁNÍME SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
duben	Při vycházkách do okolí školy pozorujeme čistotu a úpravu okolí, působení výfukových plynů na stromy atd.	1,3,5
	Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny.	5,6
	Třídíme odpad.	1,5,6
květen, červen	Besedujeme o tom, co jak člověk škodí, nebo prospívá přírodě.	1,4,5
	Ekologický kvíz.	1,2,5
	Při vycházkách do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozujeme činnost člověka.	4,6
	Při výletech do přírody poznáváme lesní plody a pátráme, které jsou léčivé, jedovaté	1,2,
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.	1,6
duben	Lisujeme rostliny a tvoříme z nich herbáře.	1,6
	Tvoříme výrobky z přírodních materiálů.	4,6
	Kreslíme květiny, živočichy, vyhledáváme nejdůležitější údaje o nich.	2,5
	Kreslíme, modelujeme prehistorické zvíře podle vlastní fantazie.	1,6

5. Člověk a jeho zdraví

V tomto okruhu mají žáci poznat především sami sebe, získat poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o odpovědnosti za své zdraví. Budeme plánovat aktivity směřující k průběžné péči o osobní hygienu, předcházení úrazům, dbaní na bezpečnost činností, (beseda, nácvik jednoduchého ošetření poranění), jak vyhledávat pomoc, hra s nácvikem telefonického volání na tísňové linky.

Zařadíme se také pohybové a tělovýchovné aktivity-pravidelný pobyt venku nebo v tělocvičně.

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
POZNÁVÁME SVÉ TĚLO		
Já – my únor	Z encyklopedie si vypisujeme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích a pak s těmito informacemi seznamuje ostatní.	1,2,3
	Na arch balícího papíru obkresluje postavu a do obrysu dokresluje nejdůležitější tělesné orgány.	3,4,5
PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ, CO NÁM PROSPÍVÁ- CO NÁM ŠKODÍ		
Naše tělo-kouzla pro zdraví únor	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu.	1,3
	Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (odpočinek tělesný, psychický).	5,6
Čistota půl zdraví září, únor	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky..), čistotu oděvu a jeho vhodnost.	3,5,6
	Vymýšlíme popletený příběh o posloupnosti jednotlivých úkonů osobní hygieny.	1,2,3
	Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýčání, použití WC atd., upozorňujeme na prohřešky proti těmto zásadám.	1,2,3
Náš zdravý jídelníček září, únor	Kreslíme a modelujeme ovoce a zeleninu.	1,3,6
	V časopisech hledáme obrázky zdravých a méně zdravých potravin.	4,5,6
	Vystřihujeme obrázky různých jídel a třídíme je na zdravá a méně zdravá.	1,2,3,6
	Tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu.	1,3,5
Chci být zdravý únor	Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci.	1,6
	Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku.	1,3
	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, při nesprávném užívání nám mohou škodit.	1,2,3
	Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění.	1,2
	Hovoříme o různých oddělení v nemocnici, zjišťujeme kde se nachází nejbližší lék. pohotovost. apod.	1,5,
U lékaře duben	Vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, jízdě na kole apod.	1,3
	Vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře.	1,4
	Vytváříme si správný názor na lékaře jako na pomocníka při udržování našeho zdraví.	1,4
	Hrajeme si na lékaře a pacienta. Nebojíme se návštěvy u lékaře.	2,3
Příroda léčí	Vyhledáváme léčivky v atlase rostlin, kreslíme je a zjišťujeme, jaké mají účinky.	1,5

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
	Seznamujeme se s léčivkami v našem okolí, vysvětlujeme si, k čemu slouží.	1
Pečujeme o svůj vzhled leden	Procvičujeme své tělo při tělovýchovných chvilkách.	6
	Povídáme si o péči o chrup.	1,2,3
Co nás může ohrozit červen	Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu.	1,4
	Na modelových situacích zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie.	1,3
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.	1,2,6
	Ptáme se co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé apod.)	1,3,5
	Na výletě si uvědomujeme možná nebezpečí a zjišťujeme, jak jim předcházet.	1,2,6
	Vyprávíme si ,co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli	3,5
	Učíme se telefonovat-oznámíme úraz, přivoláme pomoc-vytváříme modelové situace	1,4
	Zachránci červen	Kontrolujeme, co vše má obsahovat příruční lékárna.
Učíme se používat lékárníčku.	1,2,4,5	
Učíme se zásadám první pomoci.	1,2,3,5	
Soutěžíme v dalších úkolech, které bychom měli zvládat při první pomoci.	1,2,3,5	
CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN		
Každodenní pobyt venku září - červen	Denně chodíme do přírody, na školní hřiště apod.	5,6
	Pořádáme jednoduché soutěže s míčem, se švihadlem apod.	6
	Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuální i ve skupinách).	6
Příroda naše tělocvična září - červen	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí.	5,6
	Prohlubujeme si znalosti o živé i neživé přírodě.	1,4,5,6
	Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě.	6
Zimní radovánky Leden, únor	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu.	3,5,6
	Soutěžíme ve stavbě sněhuláka.	6
	Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky apod.	6
	Kreslíme do sněhu, vyšlapáváme jednoduché obrázky	6
	Chodíme sáňkovat.	6
Míčové hry Září - červen	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	6
	Nacvičujeme vybíjenou, kopanou...	6
Sportovní odpoledne květen	Připravujeme hry na naše sportovní odpoledne.	3,4,5
	Vymýšlíme program a plánujeme, kde budou jednotlivá stanoviště.	2,6
	Kreslíme sportovce.	6
	Hrajeme si na rozhodčí - jsme objektivní, víme, co je „fair play“.	1,2,5
	Výsledky společně vyhodnotíme a seznámíme s nimi veřejnost.	3,5,6

4.7.2 Umění a kultura

Hudební výchova

V tomto okruhu budeme plánovat poslech reprodukováné hudby - dětské písně, co se poslouchám já, hudební styly, žánry, soutěže ve zpěvu, hudebně-pohybové hry, vlastní tanec-rozvoj rytmu, ztvárnění hudby pohybem. Hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře. Poslech relaxační hudby a vyjádření svých pocitů.

Výtvarná výchova

Základem aktivit v tomto okruhu bude malování, kreslení, stříhání, kreslení v přírodě, ilustrace dětské knihy. Seznámení s různými technikami (modelování, koláže, zapouštění barev, skládání...). Výtvarné soutěže.

4.7.3 Člověk a svět práce

V tomto okruhu se zaměříme na práci s různými pracovními technikami jako je: Práce s papírem, textilem, přírodninami, modelínou, vlnou. Tvořivé hry se stavebnicemi. Zalévání rostlin. Podílení se na výzdobě tříd a školy. Hygiena prostředí. Sebeobslužné činnosti. Úklid ve školní družině, úklid v okolí školy. Příprava pokrmů - vysvětlení, jak se připravuje jednoduchý pokrm.

5. Zájmové zaměření dětí při pobytu ve školní družině:

Dětem umožňujeme v době pobytu ve školní družině rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených kroužcích.

Kroužky ve školní družině:

- sportovní
- výtvarný
- vzdělávací
- angličtinový
- hry dle volného výběru dětí (stolní, společenské, počítačové,...)

Mimo tyto kroužky se děti seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracovány v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- využití počítače

V Zavlekově 27.8.2019

Zuzana Tomšíková
vychovatelka

Mgr. Václav Hnojský
ředitel školy

Projednáno a schváleno v pedagogické radě dne 27.8. 2019

Schváleno radou školy dne: _____

Celoroční plán práce školní družiny

Školní rok 2019/2020

PODZIM (září – listopad)

Rozhovory vychovatelky s dětmi, společná četba, volné kreslení na tabuli, omalovánky, stolní společenské hry, práce s dětskými časopisy, poslechy pohádek z kazet a CD, hry se slovy, relaxace na koberci spojená s poslechem relaxační hudby a následně s uvolňovacími cviky.

Vycházky s hrami ve volné přírodě, závodivé hry na hřišti, společný zpěv, pohybové hry se zpěvem, dramatizace pohádek, tělovýchovné cviky.

Pracovní (práce se stavebnicemi, šití na panenky, navlékání korálků, tiskátka z brambor, výrobky z kaštanů, výrobky z přírodních podzimních materiálů, malování na sklenice)
Přírodovědná – výstavky z podzimních listů a květů, vycházky do přírody – pozorování změn v přírodě, rozlišování stromů, podzimní les – zvířata – čím se živí, poznávání okolí Zavlekova a určování světových stran, ochrana životního prostředí.

Estetická – malování listů a plodů, hry s barvami – rozpíjení, rozfoukávání, obtisky, malování a výroba papírových draků, rozlišování teplých a studených barev, ilustrace pohádek, podzimní říkadla, modelování ovoce a zeleniny.

Sportovní – práce s míčem – koulení, házení, chytání – míčové hry venku na školním hřišti nebo v tělocvičně ZŠ, závodivé hry ve dvojicích i ve skupinách, vycházky do okolí Zavlekova .

Hrátky s angličtinou – zpěv anglických písní – obrázkové seznámení s novými slovíčky (výslovnost), anglické doplňovačky, tradice a zvyky – Halloween, anglická pexesa (dle okruhu probírané látky ve škole) anglické domino.

Vypracovávání domácích úkolů, hry s písmeny, hádanky , křížovky, pranostiky a pořekadla na každý měsíc, obrázkové spojovačky. Udržování pořádku ve školní družině, školní aktovce a svých věcech. Výukové programy na PC – Všeználek, AJ, M, ČJ.

ZIMA (prosinec – únor)

Stolní společenské hry, hry se stavebnicemi, práce s knihou – společná četba, volné kreslení na tabuli, omalovánky, hry s panenkami, skládání puzzle, rozhovory s dětmi v kruhu na koberci, hry se slovy.

Vycházky do okolí, sněhové stavby, stavění sněhuláků (soutěž), sáňkování, za nepříznivého počasí – tělovýchovné chvílky ve školní družině nebo v tělocvičně ZŠ, pohybové hry se zpěvem.

Pracovní (vánoční výzdoba školní družiny, výroba drobných vánočních dárků pro rodiče a sourozence, výroba vánočních ozdob z papíru, vánoční blahopřání – vyšívání, malba na sklenice – anděl, čert, zvířecí tužkovničky , papírové zvířecí masky na dětský maškarní bál, 3D srdíčka k Valentýnu, prostírání ze čtvrtků.

Přírodovědná (vyprávění o zvířatech, vycházky – pozorování změn v přírodě, stopy zvířat ve sněhu a jejich rozlišování, krmení ptáčků do krmítka před ZŠ – určování druhů ptáčků)

Estetická (správné chování v kulturním zařízení, vhodné oblečení na společenskou akci, vánoční besídka v MŠ)

Sportovní (vyprávění o různých sportech, význam cvičení pro lidský organismus, fair play při sportu, vycházky do přírody, sáňkování, hry s míčem – házení, posílání, míčové hry v tělocvičně ZŠ)

Hrátky s angličtinou – anglické písničky (obrázkové seznámení s novými slovíčky – výslovnost), anglická pexesa dle probraného tématického okruhu, anglické domino, anglické hry – použití knihy – Angličtina plná her. Závodivé hry se slovy, početní příklady na kartičkách – závody družstev. Výukové programy na PC – AJ, M, ČJ. Vypracovávání domácích úkolů, dodržování pitného režimu a dodržování pořádku ve svých věcech.

JARO (březen – květen)

Poslech písniček a pohádek z CD, rozhovory s dětmi v kruhu na vybrané téma, volné kreslení na tabuli, omalovánky, četba z dětských knížek a časopisů, vtipy na jaro – vyprávění, poslech dětských vtipů z CD.

Vycházky do jarní přírody – pozorování změn, první jarní kytičky, návrat tažných ptáků. Malování a skákání panáků, školka se švihadlem a míčem, hudebně pohybová výchova s tancem – využití knihy – Zpíváme a tvoříme s malými.

Pracovní (zdobení velikonočních kraslic – použití různých technik, závěsná papírová vajíčka, tulipány z vajíček, stojánek na velikonoční vajíčka, přáníčko k Velikonocům, sádrové odlitky zvířecích mazlíčků, výroba dopravních značek z papíru – hurá na kolo, barevní závěsní motýlci, přáníčko ke Dni matek, výroba a příprava pomůcek a obrázků na stanoviště k Dětskému dni).

Přírodovědná (vyprávění o životě zvířat, vycházky do přírody – určování světových stran podle přírodních znaků, poznávání stromů, význam léčivých rostlin).

Estetická (jarní náměty, ilustrace pohádek, textilní koláže, zpěv dětských písní).

Sportovní (míčové hry na hřišti ZŠ, závody v běhu, vybíjená, kopaná, hra – solné sloupky, na Mrazíka...).

Dopravní (přecházení vozovky a křižovatky, poznávání zákazových značek, pravidla silničního provozu pro chodce, barvy semaforu, výroba dopravních značek z papíru).

Četba časopisů, hry na procvičení paměti – např. pamatováček (do okolí školy je rozmístěno 10 obrázků a úkolem dětí je si zapamatovat předměty na nich, počty a barvu ve stejném pořadí, jak je naleznou – soutěž dvojic), výukové hry na PC – M, ČJ. AJ, Všeználek, práce s knihou a encyklopediemi-poznávání život různých živočichů, kde žijí, čím se živí – následná kresba, vypracovávání domácích úkolů.

LÉTO (červen)

Rozhovory s dětmi v kroužku na koberci na různá témata, vyprávění zážitků, četba časopisů, stolní společenské hry, volné kreslení na tabuli, omalovánky, poslech dětských písniček z CD, vyprávění a četba vtipů na léto.

Volné hry v přírodě – vycházky, zpěv - využití knihy – Zpíváme a tvoříme s malými, malování křídami na silnici před ZŠ, skákání panáků.

Pracovní (vystřihovánky, výrobky z přírodnin, drobné opravy hraček, práce s textilem – batikování, savování nebo malba na textil).

Přírodovědná (herbář léčivých rostlin, pozorování změn v přírodě s blížícím se létem, vyprávění o životě zvířat).

Estetická (práce s přírodními strukturami, otiskování, teplé a studené barvy – vhodné kombinace, dramatizace pohádek).

Sportovní (míčové hry na hřišti ZŠ, závodivé hry družstev i jednotlivců, hra na honěnou, na schovávanou...)

Hádky, křížovky, doplňovačky, vypracovávání domácích úkolů, hrátky s angličtinou – pexeso, domino, anglické písničky, počítání 0-10, anglické názvy barev, představování se, Simon says-pokyny.

Vypracovávání domácích úkolů. Výukové programy na PC- Všechnálek, AJ, ČJ, M. Práce se slovníkem. Pořekadla a přísloví. Péče o květiny.

Sebeobslužná činnost (platí pro všechna roční období)

Návyky osobní hygieny, vhodné oblékání, péče o oděv, základy stolování, kouzelná slůvka-zdravení, poděkování, oslovení. Dodržování pitného režimu .

Poučování dětí o bezpečnosti v době prázdnin – důležitá telefon. čísla, zásady první pomoci – nácvik ve ŠD.

.....
Zuzana Tomšíková, vychovatelka ŠD při ZŠ Zavlekov